

Sygn. akt: I Cgg 21/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca:	SSR del. Łucja Oleksy-Miszczyk
Protokolant:	Karolina Pikuła

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa M. W. (1) i M. W. (2)

przeciwko (...) S.A. w J.

przy udziale interwenienta ubocznego (...) S.A. w K.

o naprawienie szkody

- zasądza od pozwanej (...) S.A. w J. na rzecz powodów M. W. (1) i M. W. (2) kwotę 67.847 (sześćdziesiąt siedem tysięcy osiemset czterdzieści siedem) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 07 grudnia 2012 roku;
- w pozostałej części powództwo oddala;
- odstępuje od obciążania pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi;
- odstępuje od obciążania powodów kosztami procesu.

Sygnatura akt I Cgg 21/12

UZASADNIENIE

Powodowie M. W. (2) i M. W. (1) domagali się zasądzenia na ich rzecz od (...) SA w J. kwoty 153.645,67 zł. z ustawowymi odsetkami od dnia 2 stycznia 2012r. W uzasadnieniu powodowie podali, że realizują inwestycję polegającą na budowie domu jednorodzinnego na działce nr (...) położonej w P. przy ul. (...). W związku z ruchem należącego do pozwanej zakładu (...) w O. zaszła konieczność wykonania robót zabezpieczających obiekt przed skutkami eksploatacji górniczej. Pozwana przed wytoczeniem procesu nie kwestionowała swojej odpowiedzialności co do zasady, spór dotyczył jedynie wysokości należnego powodom odszkodowania. Pozwana zaproponowała powodom wypłatę kwoty 82.790,48 zł. jako wartości wykonanych robót zabezpieczających oraz kwotę 4.059 zł. tytułem kosztów wykonania dokumentacji. Powodowie zaś wycenili koszty robót zabezpieczających na kwotę 149.586,67 zł., co wraz z kosztami wykonania niezbędnej dokumentacji wynosiło 153.645,67 zł.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa. Zakwestionowała roszczenie powodów co do wysokości oraz co do zasady, wskazując że nie jest podmiotem wyłącznie odpowiedzialnym. Wywodziła, że na terenie na którym wykonywana jest inwestycja powodów występują również wpływy KWK (...) wchodzącej w skład (...)

SA w K. i zdaniem pozwanej należy w niniejszym postępowaniu ustalić zasady i wysokość odpowiedzialności obu podmiotów, których wpływy były przyczyną koniecznego zabezpieczenia budynków. Jednocześnie złożyła wniosek o przyznanie (...) SA w K. (odpowiedź na pozew k. 76).

(...) SA w K. zgłosiła swój udział w postępowaniu w charakterze interwenienta ubocznego (k 100).

Sąd ustalił co następuje:

Powodowie są właścicielami we wspólności ustawowej małżeńskiej nieruchomości obejmującej działkę nr (...) położonej w P. przy ul. (...). Na podstawie pozwolenia budowlanego wydanego decyzją Starosty (...) z dnia 22 lutego 2011r. (decyzja k. 6) posadowili na działce budynek mieszkalny z garażem. Jak wynika z informacji o warunkach geologiczno – górniczych (pisma pozwanej (...) SA załączone do projektu budowlanego k. 41.42) teren na którym nieruchomość się znajduje stanowi teren górniczy, dla którego prognozowane są wpływy eksploatacji górniczej nie przekraczające II kategorii. Prognozowane wpływy wiążą się będą z ruchem pozwanej (KWK (...)) i ruchem (...) SA w K. (KWK (...)). Powodowie zobowiązanie w tej sytuacji byli do zabezpieczenia budynku przed wpływami eksploatacji górniczej.

Pismem z dnia 5 grudnia 2011r. powodowie zwrócili się do pozwanej o zwrot kosztów wykonanych w budynku zabezpieczeń przed szkodami górniczymi (k. 16). Pozwana w odpowiedzi wezwała o przedstawienie szczegółowego kosztorysu (pismo pozwanej z dnia 12.12.2011r. k. 17). W dniu 30 grudnia 2011r. powodowie przedłożyli pozwanej szczegółowy kosztorys powykonawczy sporządzony przez (...) (kosztorys k. 43, pismo powodów datowane na 31.12.11 k. 65). Wartość końcowa kosztorysu obejmowała kwotę 149.586,67 zł. Wysokość kosztów zabezpieczeń została przez pozwaną zweryfikowana koreferatem do kosztorysu sporządzonym w lutym 2012r. przez Biuro (...)M.” na kwotę 82.790,48 zł. (koreferat k. 52).

Ustaleń dotyczących wymaganego zakresu i wyceny robót zabezpieczających od skutków wpływów eksploatacji górniczej w budynku powodów oraz zgodności tych robót z dokumentacją zobowiązująca do zabezpieczenia przed wpływami drugiej kategorii Sąd dokonał na podstawie opinii Instytutu (...) w K. z dnia 4 lipca 2004r. (k. 522) oraz opinii uzupełniającej Instytutu z dnia 25 listopada 2014r. (k 591). Jak wynika z przywołanych opinii za uzasadnione zabezpieczenie obiektu na wpływy eksploatacji górniczej należy przyjąć wykonanie, zbrojenie i izolację żelbetowej płyty fundamentowej pod segmentem mieszkalnym, którego koszty zostały pomniejszone o wykonanie i zbrojenie hipotetycznego rozwiązania z rusztem fundamentowym, wykonanie i zbrojenie żelbetowych zewnętrznych ścian piwnic segmentu mieszkalnego, którego koszty zostały pomniejszone o wykonanie wariantowych ścian z pustaków betonowych, wykonanie , izolację i zbrojenie ściągów fundamentowych pod segmentem garażowym, zbrojenie i izolację ław fundamentowych części garażowej, wykonanie i zbrojenie żelbetowej posadzki garażowej wraz wieńcem, którego koszt został pomniejszony o wykonanie betonowej posadzki, wykonanie i zbrojenie żelbetowych rdzeni w mieszkalnej i garażowej części budynku. Wyliczony koszt prac zabezpieczających wraz z podatkiem VAT wynosił 63.788,- zł. (opinia uzupełniająca k. 597).

Powodowie ponieśli również koszty opracowania niezbędnej dokumentacji technicznej związanej z zabezpieczeniem konstrukcji budynku przed wpływami eksploatacji górniczej na kwotę 3.075 zł. (faktura za projekt zabezpieczeń k. 50) oraz koszty wykonania kosztorysu powykonawczego na kwotę 984 zł. (faktura k. 51).

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych dokumentów, a w części dotyczącej dotyczących wymaganego zakresu i wyceny robót zabezpieczających od skutków wpływów eksploatacji górniczej w budynku powodów oraz zgodności tych robót z dokumentacją zobowiązująca do zabezpieczenia przed wpływami drugiej kategorii na podstawie opinii Instytutu (...) w K. z dnia 4 lipca 2004r. oraz opinii uzupełniającej Instytutu z dnia 25 listopada 2014r. W toku postępowania zlecono pierwotnie wykonanie opinii na te okoliczności biegłemu T. W. . Biegły ustalił zakres wymaganych prac i wycenił je na 151.272,96 zł. brutto (pinia k. 143). Opinia została zakwestionowana przez obie strony i interwenienta. W następstwie biegły złożył pisemną opinie uzupełniającą, w której zweryfikował swoje wcześniejsze wywody i wycenił wartość wymaganych prac na kwotę 88.439,92 zł. (pismo biegłego k. 241, opinia uzupełniająca k. 252). Opinia ta ponownie została zakwestionowana przez strony. Biegły złożył kolejną opinię

uzupełniającą na piśmie, w której wycenił koszt wymaganych zabezpieczeń na 84.380,92 zł (k.353). Następnie na rozprawie w dniu 27 lutego 2014r. biegły złożył ustne wyjaśnienia do opinii, podczas których zaczął kwestionować prawidłowość przyjętych rozwiązań konstrukcyjnych. Wywody biegłego ponownie zostały zakwestionowane przez stronę powodową. Pełnomocnik powodów wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego, wskazując, że biegły W. kilkakrotnie zmieniał stanowisko w sprawie, domagał się przedstawienia mu dokumentacji powykonawczej, nie precyzując o jaką dokumentację mu chodzi, a nadto podnosił, że opinia nosi cechy spekulacji biegły bowiem w sposób dowolny kwestionował jakość użytych materiałów i prawidłowość obliczeń konstrukcyjnych. Zarzuty powodów Sąd uznał za zasadne. Wielokrotne zmienianie opinii (przy czym zmiany te były dość radykalne, skoro biegły obniżył ostatecznie przyjętą w kosztorysie wartość niemal o połowę w stosunku do opinii pierwotnej), a także kwestionowanie przez biegłego prawidłowości rozwiązań konstrukcyjnych budynku i jego zabezpieczeń, kwestionowanie obliczeń i rodzaju użytych materiałów, doprowadziło ostatecznie do tego, że opinia ta stała się niezrozumiała i zdaniem Sądu nie pozwoliła na sformułowanie jasnych i jednoznacznych wniosków, co w powiązaniu z zarzutami zgłaszanymi przez strony pozbawiło ją wartości dowodowej. Ostatecznie Sąd uwzględniając wnioski stron dopuścił dowód z opinii Instytutu (...) w K.. Do powyższej opinii strona powodowa złożyła dwa zarzuty, z których jeden dotyczył konieczności wykonania i zagęszczenia podsypki piaskowej, zaś drugi wyliczenia wartości betonownia i zbrojenia hipotetycznych ław fundamentowych. Instytut wydał na zlecenie Sądu opinię uzupełniającą, w której zweryfikował wyliczenia dotyczące wykonania hipotetycznych ław fundamentowych i podtrzymał dotychczasowe stanowisko odnośnie powierzchni wymiany gruntu, uzasadniając je rodzajem gruntu na jakim posadowiony został budynek powodów. W ocenie Sądu opinia Instytutu jest jasna, zrozumiała, a stawiane w niej tezy opatrzone są odpowiednim uzasadnieniem. Nie ma żadnych podstaw do przyjęcia, że opinia została wykonana nierzetelnie lub sprzecznie z zasadami wiedzy fachowej. Co prawda opiniujący w opinii pierwotnej dopuścili się błędu, niemniej po wniesieniu zarzutów błąd ten sprostowali, przyznając się do omyłki. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że nie dzieląc stanowiska powodów co do drugiego ze zgłoszonych zarzutów zachowali się w jakikolwiek sposób nierzetelnie, a sam fakt, że w dokumentach prywatnych, sporządzonych na zlecenie stron wymiana gruntu została oceniona odmiennie nie pozbawia opinii Instytutu mocy dowodowej, tym bardziej, że zarówno kosztorys wykonany na zlecenie powodów jak i koreferat wykonany do kosztorysu na zlecenie pozwanej były przez strony wzajemnie kwestionowane. W tej sytuacji Sąd uznał opinię Instytutu za wystarczającą dla dokonania ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie.

Sąd zważył co następuje:

Powodowie zwrócili się do pozwanej o zwrot kosztów wykonanych na ich nieruchomości zabezpieczeń przed wpływem eksploatacji górniczej pismem z dnia 5 grudnia 2011r. W dniu 30 grudnia 2011r. złożyli u pozwanej kosztorys powykonawczy określający wartość wykonanych zabezpieczeń. Najpóźniej z tą datą, a więc jeszcze przed dniem wejścia w życie obecnie obowiązującej ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 9 czerwca 2011r., powstał po stronie powodów uszczerbek majątkowy, którego wyrównania domagali się od pozwanej. W tej sytuacji Sąd przyjął, że zastosowanie w niniejszej sprawie znajdują przepisy ustawy Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 lutego 1994r.

W myśl art. 91 ustawy Prawo geologiczne i górnicze z 4 lutego 1994r. właściciel nie może sprzeciwić się zagrożeniom spowodowanym ruchem zakładu górniczego, jeżeli ruch ten odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ustawie. Może żądać naprawienia wyrządzonej tym ruchem szkody zgodnie z przepisami tej ustawy. Zgodnie z art. 99 ustawy przepisy dotyczące naprawiania szkód stosuje się odpowiednio do zapobiegania tym szkodom. Powodowie w niniejszej sprawie zobowiązani byli do wykonania w ramach realizowanej przez siebie inwestycji budowy domu jednorodzinnego na stanowiącej ich własność nieruchomości zabezpieczeń przed wzywani eksploatacji górniczej. Koszty wykonania tych zabezpieczeń stanowią nakłady, do zwrotu których na zasadach określonych w art. 95ust. 2 ustawy zobowiązana jest pozwana jako podmiot uprawiony do wydobywania kopaliny w granicach obszaru górniczego (art. 93 ust 1 ustawy).

Poza sporem jest w niniejszej sprawie, że nieruchomość powodów znajduje się na terenie objętym wpływami górniczymi dwóch różnych pomiotów, a to pozwanej i (...) SA w K.. Odpowiedzialność tych podmiotów jest w myśl art. 441 § 1 k.c. w związku z art. 92 ustawy prawo geologiczne i górnicze solidarna. Niezasadny był zatem wniosek pozwanej aby w niniejszym postępowaniu dokonywać ustaleń co do zasad i wysokości odpowiedzialności obu podmiotów,

których wpływy były przyczyną koniecznego zabezpieczenia budynków. Istotą solidarności dłużników jest bowiem, iż wierzyciel może żądać zaspokojenia od wszystkich dłużników lub od każdego z osobna, a zaspokojenie wierzyciela przez któregokolwiek z dłużników zwalnia pozostałych (art. 366 § 1 k.c.). Bez znaczenia jest przy tym porozumienie z dnia 28 sierpnia 2008r. zawarte między pozwaną , a (...) SA (porozumienie dołączone do interwencji ubocznej k. 104), może ono bowiem wywoływać skutki wyłącznie między stronami tego porozumienia, ale nie ma żadnego wpływu na odpowiedzialność pozwanej względem powodów.

Wysokość nakładów jakie powodowie poczynili celem wykonania zabezpieczeń przed wpływami eksploatacji górniczej w budynkach posadowionych na ich nieruchomości Sąd ustalił w oparciu o opinię Instytutu (...) na kwotę 63.788,- zł. brutto. Dodatkowo powodowie ponieśli koszty wykonania niezbędnej dokumentacji technicznej związanej z koniecznością wykonania zabezpieczeń . Koszty te wynosiły łącznie 4.059 zł. W tej sytuacji Sąd w oparciu o powołane przepisy art. 91 ust. 1 i art. 99 ustawy Prawo geologiczne i górnicze uwzględnił żądanie do kwoty 67.847 zł., a w pozostałej części powództwo oddalił.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 481 k.c., ustalając datę początkową ich naliczania od dnia następnego po doręczeniu pozwanej odpisu pozwu tj. od 7 grudnia 2012r. (k. 97 akt).

Koszty sądowe w niniejszym postępowaniu wynosiły łącznie 23.39031 zł. (opłata plus wydatki k. 227,401,558,573). Pozwana uiściła tytułem tych kosztów kwotę 9.840,- zł. (k. 514,573). Powodowie utrzymali się ze swoim żądaniem w 44%. Gdyby zatem Sąd dokonał stosunkowego rozdziału kosztów pozwana musiałaby uiścić koszty sądowe do kwoty 10.291,78 zł. Ponieważ jednak pozwana w toku postępowania ugodowego proponowała powodom kwotę, która okazała się nie być zaniżona, Sąd uznał, że nie dała podstaw do wytoczenia procesu i odstąpił od obciążania pozwanej nieuiszczonymi kosztami sądowymi.

Na zasadzie art. 102 k.p.c Sąd odstąpił również od obciążania powodów kosztami procesu. Sąd miał przy tym na względzie, że powodowie nie są osobami profesjonalnie występującymi w obrocie, nie mają wiedzy fachowej odnośnie przedmiotu postępowania, a zatem w relacji stron znajdowali się na zdecydowanie słabszej pozycji niż pozwana. Żądanie powodowie oparli na kosztorysie powykonawczym sporządzonym przez profesjonalistę, przy czym określenie wysokości przysługującego powodom roszczenia nie było oczywiste, na co wskazują rozbieżności między wycenami dokonywanymi zarówno na zlecenie stron, jak i opiniami sądowymi. W tej sytuacji Sąd uznał, że powodowie w chwil wytaczania powództwa mogli mieć uzasadnione przekonanie o słuszności zgłaszanego żądania.

SSR (del) Łucja Oleksy – Miszczyk